

Ce este

DEZINFORMAREA

și cum poate afecta
comunitatea ta

**STOP
FALS**

CE ÎNSEAMNĂ DEZINFORMARE, CINE ȘI CU CE SCOP O DISTRIBUIE

DEZINFORMARE înseamnă „răspândirea informațiilor false în mod deliberat și adesea pe ascuns (prin lansarea unor zvonuri) pentru a influența opinia publică sau pentru a ascunde adevărul”.

Sursa: Merriam Webster Dictionary

SCOPURILE DEZINFORMĂRII

Cei care distribuie falsuri urmăresc diferite scopuri. Iată principalele:

- **În scop politic** – pentru a influența și a manipula opinia publică referitor la rezultatele activității politice și electorale, pentru a discredita anumiți candidați sau partide politice.

Exemplu de dezinformare în scop electoral:

Pliant cu falsuri, distribuit în campania pentru alegerile prezidențiale din anul 2020.

Sursa: *Stopfals.md*

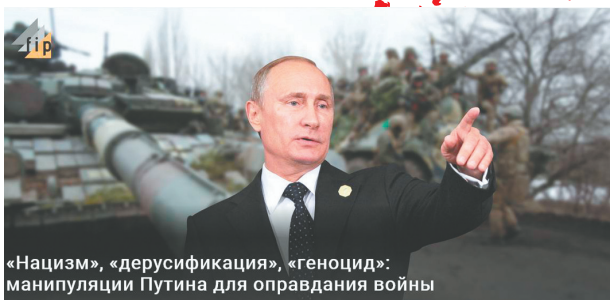

Exemplu de dezinformare în scop politic:

În septembrie 2018, partidul de guvernământ de atunci a expulzat din R. Moldova un grup de profesori turci. Postul de televiziune Publika TV, afiliat guvernării, a dezinformat că profesorii

expulzați ar fi membri ai unei grupări islamiste și că diplomații moldoveni și copiii lor ar fi amenințați cu moartea la Berlin.

- **În scop de propagandă** – pentru a influența opinia publică folosind tehnici de defăimare a altor popoare/grupuri, provocând ură și dezbinare, justificând agresiunea militară, răspândind frica și panica.

Exemplu de propagandă: În discursurile sale publice, președintele Federației Ruse, Vladimir Putin, transmite mereu diverse afirmații false și mesaje propagandistice fără nicio argumentare la adresa Ucrainei.

- **În scop comercial și/sau de escrocherie** – pentru a obține profit financiar nemeritat. Sunt distribuite informații false despre un produs/serviciu sau publicitate înșelătoare, pentru a estorca bani de la utilizatorii de internet.

Exemplu de dezinformare în scop de escrocherie: Pe rețelele sociale sunt distribuite „oferte” înșelătoare, prin care oamenii sunt îndemnați să cumpere, la prețul simbolic de 39 sau de 53 de lei, mărfuri care, de obicei, sunt mult mai scumpe.

CINE DISTRIBUIE DEZINFORMĂRI

De cele mai multe ori, dezinformările sunt distribuite de:

unii politicieni și partide care vor să manipuleze alegătorii;

jurnaliștii care îndeplinesc comenzi politice sau comerciale;

escrocii care vor să obțină bani prin reclame și informații înșelătoare;

persoane interesate care vor să-și promoveze propriile agende, să se răzbune sau să discrediteze pe cineva;

structurile propagandistice din țară și de peste hotare, pentru a destabiliza și a slăbi încrederea în instituțiile statului.

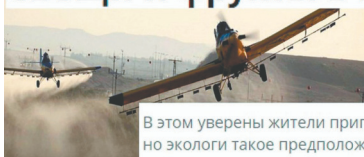
TEHNICI DE DEZINFORMARE

lata principalele tehnici/modalități prin care are loc dezinformarea:

- **Scoaterea din context/omisiunea selectivă** - omiterea intenționată a unor informații importante cu scopul de a induce în eroare.

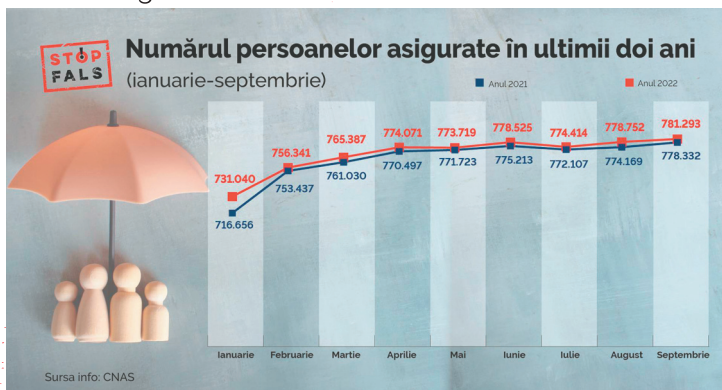
Есть версия: «Румыны распыляют в небе реагенты, «воруя» дождь у Молдовы, чтобы мы покупали овощи и фрукты в ЕС!»

В этом уверены жители приграничных с Румынией молдавских сел, но экологи такое предположение опровергают

Exemplu: În 2018, portalul Kp.md a publicat un articol în care erau redată afirmațiile unor locuitori ai satului Tețcani, Briceni, că deasupra localității ar zbura avioane românești care pulverizează un reactiv de dispersare a norilor pentru a provoca secetă. Este o dezinformare prin omisiune. În realitate, era vorba despre un avion care fotografia spațiul terestru românesc și avea permisiunea de a efectua manevre de înscriere pe aliniamentul de aerofotografiere în raza de 10 km pe teritoriul moldovenesc.

- **Manipularea datelor istorice, a evenimentelor și statisticilor** – selectarea anumitor date sau interpretarea incorectă a datelor pentru a crea percepții false sau exagerate.

Exemplu: *Deputatul Vladimir Odnostalco a declarat că, în anul 2022, din cauza guvernării s-a micșorat numărul persoanelor asigurate. Informațiile sunt false. În realitate, numărul contribuabililor la Fondul Social s-a mărit în 2022. De menționat că deputatul a solicitat și a primit de la CNAS informații corecte. Cu toate acestea, el a dezinformat opinia publică în mod deliberat.*

- **Folosirea expertizei false**

Mituri despre COVID-19

Falsurile promovate de portalul Aparatorul.md

Recomandările Organizației Mondiale a Sănătății (OMS)

Săpunim nările cu săpun negru

Spălarea regulată a nasului nu protejează oamenii de Coronavirus

Îmbibăm masca de protecție în soluție de oțet de măr

Masca trebuie să fie întotdeauna uscată și curată

Facem băi fierbinți cu sare

Băile fierbinți nu împiedică îmbolnăvirea de Coronavirus

Exemplu: *Sfaturile false despre tratamentul de COVID-19, prezentate de către pseudomedici și pseudoexperti, pot pune în pericol viața și sănătatea oamenilor.*

- **Manipularea prin imagini, secvențe video/ audio reale sau truate**, care influențează emoțiile oamenilor.

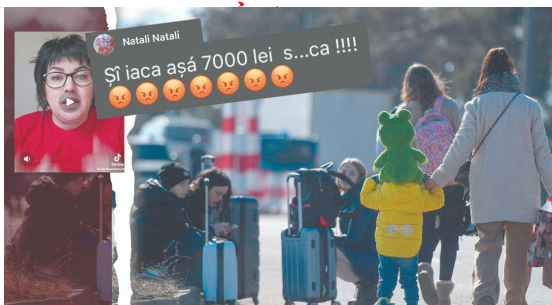
Original

Fals

Exemplu: *Un video al postului de televiziune în limba arabă Al Jazeera a fost trucat în timpul alegerilor locale anticipate din mai 2018. În imaginile false se spunea că Andrei Năstase, care candida atunci pentru funcția de primar general al Chișinăului, s-ar fi înțeles cu șeful Emiratelor Arabe Unite să „dea în chirie” capitala Republicii Moldova arabilor pentru jumătate de secol pentru a o moderniza și va permite construcția unei moschei în Chișinău.*

- **Utilizarea limbajului incendiar** – folosirea unor etichete, injurii, jigniri etc. pentru a atrage atenția și a influența emotiv oamenii în raport cu alte persoane sau evenimente.

Sursa: Facebook.com

Exemplu: Pe rețelele sociale a fost publicat un video în care o femeie afirmă că refugiații ucraineni ar beneficia de indemnizații lunare de circa 7000 de lei din bugetul de stat al Republicii Moldova. Femeia folosea un limbaj licențios, cu insulte adresate refugiaților ucraineni. Informația este falsă. Toate ajutoarele oferite refugiaților ucraineni vin din partea partenerilor externi, a persoanelor fizice și juridice care au făcut donații, iar suma indemnizației lunare este mult mai mică.

- **Exagerare și interpretări speculative în titluri** pentru a influența percepția oamenilor.

МОЛДАВСКИЕ МВ ВЕДОМОСТИ

Выходит ежеквартально с 2000 года

ЕС планирует «добровольное» уничтожение виноградников Румынии – на очереди Молдова

31.03.2018, 05:10

ajutată de UE să-și reînnoiască plantațiile de viță-de-vie, nu să le distrugă.

Exemplu: În 2018, portalul Vedomosti.md a publicat un articol în care afirmă că UE planifică distrugerea viilor din România și urmează cele din Moldova. Este o dezinformare. De fapt, România este

Dezinformarea poate diviza oamenii, poate provoca conflicte și justifica războaie

Iată pericolele pe care le pot genera informațiile false sau distorsionate în comunitatea ta:

Stigmatizarea sau discriminarea unor persoane, instigarea la ură împotriva unor oameni sau grupuri;

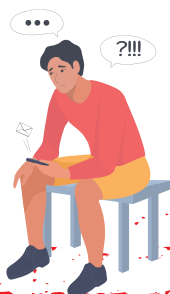
Pierderea încrederii în valorile umane și divizarea comunității după criterii artificiale;

Pierderea încrederii în instituțiile publice, organele de drept și în capacitatea profesională a specialiștilor (primărie, consiliu local, poliție, medici, pedagogi, lucrători sociali, poștași etc.);

Pasivitatea și reducerea participării civice la viața comunității.

Ca să reducem din impactul dezinformării și să nu-i permitem să ne divizeze comunitatea, este important să ne implicăm în dezmințirea falsurilor, ajutându-i pe cei din jur să-și dezvolte gândirea critică.

Fie că ești asistent social, funcționar public, pedagog, medic, poștaș, să știi că ai un rol important în promovarea bunelor practici în localitatea ta.

În era informației rapide, trebuie să învățăm să facem diferența între știrile adevărate și cele false, pentru a ne proteja pe noi înșine, familia și rudele, beneficiarii și comunitatea în întregime.

Cum pot contribui angajații din domeniul social la combaterea dezinformării?

Asistenții sociali și alți angajați din acest domeniu nu doar prestează servicii sociale. Ei se bucură de încrederea beneficiarilor și au un rol foarte important în informarea corectă a comunităților despre problemele sociale, drepturile omului și resursele disponibile. În felul acesta, lucrătorii sociali pot contribui la construirea unei comunități puternice, reziliente la dezinformare, precum și la alfabetizarea media a beneficiarilor lor.

lată câteva sfaturi, pe care ar fi bine să le urmeze lucrătorii din domeniul social și să le transmită oamenilor cu care interacționează zi de zi, pentru a nu deveni victime ale dezinformării:

Verifică sursele! Asigură-te că informațiile provin din surse de încredere și încearcă să verifici informațiile;

Citește cu atenție!

Analizează articolele și titlurile înainte de a le distribui pe rețelele sociale sau altor persoane;

Fii atent/ă la date și cifre!

Asigură-te că nu sunt informații vechi sau scoase din context;

Convinge-te că în informația

pe care o citești/ascuți/vezi faptele sunt separate de opinii, iar opiniile subiective nu sunt prezentate ca adevăr;

Împărtășește aceste sfaturi

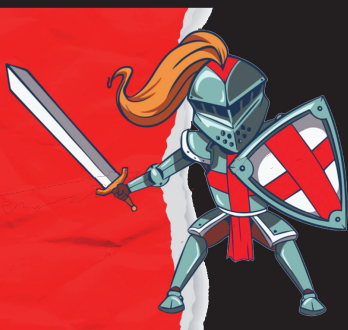
cu familia, rudele și prietenii tăi, cu alți membri ai comunității.

SĂ REȚINEM:

Dezinformarea nu doar distorsionează realitatea, ea poate duce și la prestarea unor servicii inadecvate celor care au nevoie de ajutor.

Ai depistat un fals în mass-media sau pe rețelele sociale?

Raportează-l pe **semnale.stopfals.md** și noi îl vom dezminți!

#NuDezinformării #StopFals #API

Pliant elaborat de Asociația Presei Independente (API) în cadrul Campaniei împotriva informației false și tendențioase STOP FALS!

CAMPANIA STOP FALS!

Asociația Presei Independente (API)

Str. București 41/5, Chișinău, MD-2012

☎ : +373 22 220995

✉ : stopfals@stopfals.md

🌐 : www.stopfals.md

📘 : @StopFals.md

📷 : @StopFals.md

📍 : @Stopfalsmd